

A Tudományos és Műszaki Tájékoztatás tavalyi 8–9-es összevont száma, mint a főszerkesztő *Szántó Péter* előjáróban írja, „a 79. Deutscher Bibliothekartag (a Verein Deutscher Bibliothekare által szervezett könyvtáros tanácskozás, 1989. május 16–20., Bonn) előadásaiból merített”. Természetesen nem szükséges azonnal távlatos koncepciót látni ebben a német orientációban, mindazonáltal valószínűleg nem véletlen, hogy az utóbbi néhány hónapban több vidéki hálózati híradó is, a *Könyvtáros* is számos alkalommal foglalkozott a német könyvtárügy problémáival. Most a TMT említett duplaszámában *Peter Raun*nak, Észak-Rajna-Vesztfália felsőoktatási könyvtári központja munkatársának cikke (*Szövetségi könyvtárstruktúra: könyvtárak és hálózatok*) csak úgy hemzseg az általunk is unos-untig ismert fogalmaktól, szlogenektől (könyvtárpolitika, központi megoldások, kooperáció, könyvtárközi kölcsönzés, állami feladatok, régióközi együttműködés, a könyvtáraknak nyújtott támogatások, a helyi, regionális és régiók feletti szintű adatfeldolgozás stb.), ám aki gondosan elolvassa a remek tanulmányt, mégis egy egészen más, sokkal racionálisabb világban érzi magát. A szerkesztőség *Peter Rau* mondandói közül a következőt emeli ki: „elveti – bármilyen tetszetősek is – a centralisztikus orientációjú szervezetre épülő megoldásokat, s helyettük a kooperatív megoldások mellett voksol”. Igaz is ez, meg nem is. A centralizáltság egészen most jelent egy szövetségi államban, mint nálunk. Ám, hogy a kooperatív stratégiák terén bőségesen meríthetünk megszívlelni valót *Peter Rautól*, az bizonyos. *Megoldja-e a katalógusproblémát az online használói katalógus?* – teszi fel a kérdést már cikke címében is *Günter Gattermann* (Düsseldorfi Egyetemi Könyvtár). A válasz természetesen (?) igen. E tanulmány, amely lényegében egy 1987. július 1-je óta tartó fejlesztés, egy OPAC (Online Public Acces Cata-

logue) katalógus kifejlesztése történetét beszéli el, arra döbbsenheti rá olvasóit, hogy a cél ugyan maximális helyesléssel találkozhat („A cél az, hogy a katalógusban szereplő adatok visszanyeréséhez – prototípusként – egy egyszerű, interaktív párbeszédés formát fejlesszünk ki, s ezt úgy, hogy keresőkérdéseit még az alkalmi könyvtárhasználó is, a könyvtáros segítsége és előzetes használói oktatás nélkül, maga fogalmazhassa meg a terminálon, és dinamikus optimalizálhassa mindaddig, amíg a kívánt információt – azaz a címleírásokat – meg nem találja.”), a fejlesztés módszere, háttere azonban aligha „másolható”. Éppen ezért az igazi kérdés – számunkra – nem az, hogy „megoldja-e”, hanem hogy „miként juthatnánk oda, hogy online használói katalógussal oldjuk meg”. Nem a cikke gyengébb *Rosemarie Kemminer*nek (Bielefeldi Egyetemi Könyvtár), csak épp tanulságai állnak még távolabb tőlünk, mint *Peter Rau*éi. Kemminer ugyanis arról ír, hogy milyen a Bielefeldi Egyetemi Könyvtár nyilvános online katalógusa CD-ROM-on. A CD-ROM alkalmazásáról szól *Barbara Hübner* (Regensburgi Egyetemi Könyvtár) cikke is, de az övénél sokszorta érdekesebb *Wilfried Lehmler* (Konstanzi Egyetemi Könyvtár) tanulmánya (*A végfelhasználók keresései a szakbibliográfiai CD-ROM adatbázisokban*). Ez a remekbe szabott írás „a használók – könyvtárosok és olvasók – általi fogadtatására, keresési szokásaik kialakulására, fejlődésére és megállapodására volt kíváncsi”. Olvasása, miként az egész TMT duplaszámé, minden gépesítés irányába tájékozódó, minden online-megszállott (ahogy egy nemrég anketon nevezték őket, korántsem pejorativ élel) számára kötelező. A fontos csak az, hogy a német tapasztalatokat „fordítsuk le” a magunk alparibb nyelvére (bár sikerülne ez a művelet oly remekül, mint *Papp István*nak a német cikkek egzakt és szép magyarságú átültetése).

ZVOLSZKY ZITA grafikáiból
(Cikkünket lásd a 118. oldalon)

